

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Na resno delo! — Slovanska vzajemnost. — Draginja živil v naši deželi. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Na resno delo!

Nekateri se čudijo, kako da je klerikalizem tekem časa pri nas dosegel nadvlado. Glavno njegovo orožje je bila pač vera. Neprestano je vpil med svet, da so narodnjaki brezverci. Klerikalno časopisje je pisalo neprenehoma, da je naša vera v nevarnosti. Vsako polemiko naprednega časopisja je uporabil za reklamo sebi z vpitjem: „Glejte, ljudje božji, taki so liberalci! Proti veri so, proti papežu, sv. cerkvi, duhovščini! Ne hodijo v cerkev, hočejo vpeljati svobodno šolo kakor na Francoskem, vreči hočejo Boga iz šole ter so proti zakonu in za razporoko.“

Narodna-napredna stranka pa ni bila nikdar protiverska stranka. Ako je kak časopis kaj pisal proti klerikalizmu, zlasti proti zlorabi vere, cerkve, spovednice in je morda v nagli neprevidnosti tudi imel preoster izraz o slabih duhovnih, bi moralo časopisje pod škofovim nadzorstvom bajè neresnične napade ali dvome stvarno in pošteno zavrniti in pobiti, ne pa imeti vse za reklamo.

Naš klerikalizem je s svojim postopanjem vedno gojil sovraštvo, prepir in množil škodoljnost; z lažjo in obrekovanjem je bil verskim resnicam naravnost v obraz. Vemo, da v političnem boju se ne sme gledati na vsako malenkost, a naš klerikalizem je neštetokrat z namenom in vedoma ostudno lagal, obrekoval in zlorabljal vero na oduren način. Najhujši med vsem pa je bil verski terorizem. Kdor je bral napredno časopisje, pri spovedi ni dobil odveze, znani naprednjaki so imeli sitnosti pri krstih kot botri i. t. d. Duhovščina s škofom na čelu

je napovedala križarsko vojsko naprednemu časopisju, po cerkvah so bili neprestano z lec na vrsti brezverski liberalci. S peklom in večnim pogubljenjem se je vedno pretilo. Ob volitvah je bila vsa duhovščina na nogah; agitirala, podpisovala je glasovnice ter vodila volilce na volišče kot bojno četo v ogenj. Ali je potem čudo, da je vsled takšnega terorizma nerazsodno ljudstvo pristopilo v njegov tabor? Ali je potem sedanja baharija klerikalizma opravičena, ko upije, da ima za seboj ogromno narodno maso? Ta masa je pridobljena le s peklom in hudičem!

Tak boj je prinesel klerikalizmu „zmago“, ali te „zmage“ naj se nikakor preveč ne veseli, ker z „zmago“ se je naše dobro ljudstvo pohujšalo do mozga in kosti. Razsodni ljudje, videči, kako se laže in zlorablja vera, so postali versko indiferentni, med priprosto ljudstvo pa se je udomačila mlačnost, hinavstvo, licemerstvo in potuhnjenost. Iskrenost je ubita s strahom!

Obžalujemo zelo, da se je v tem boju pojavila zlasti velika mlačnost v narodni zavednosti. Mnogo krajev, kjer so bili prej polni narodnega navdušenja, se danes ne zmenijo več za to. Geslo, da je narodnost poganstvo, je obrodilo obilega slabega sadu pri duhovščini in priprostem ljudstvu. To vidimo zlasti pri družbi sv. Cirila in Metoda. Da bi bila sedaj družba protiverska, je navadna klerikalna laž; saj je na strogo narodni podlagi, — a prav zato jo breznarodni klerikalizem ne podpira več. Podpiral pa je izdatno itak ni še nikoli.

Pa vendar se huduje naš klerikalizem, ako se mu očita narodno mlačnost. Narodni je le na videz, v resnici je pa pri njem narodnost nična. Politiški njihovi voditelji vzgajajo svoje otroke v nemških šolah in nemškem duhu. Privolili so Nemcem v Ljubljani lastno gimnazijo, privolili Kočevarjem eden mandat, zapove-

dali podpirati Detelo kot nemčurja pri deželno-zbornskih volitvah z izjavo: „Saj takšni Nemci kot je Detela sem tudi jaz in vsi mi.“ Dokler so imeli naprednjaki radi gledališča pogodbo, je to klerikalizem neprestano zlorabljal kot „izdajstvo“, sedaj imajo sami tajno zvezo z Nemci, zato ne napadajo nič več veleposestnike in Nemce kakor poprej. Ta zveza je kriva, da se nemščina zopet šopiri pri nas kakor pred 30 leti. Vlada širi nemško uradništvo in dela kar hoče. Volilna reforma za deželni zbor naj oslabi napredna mesta in trge, toda pest Nemcev in nemškutarjev naj še obdrži celih 10 poslancev. Tako zahteva korist klerikalstva! Klerikalizem je v narodnem oziru indiferenten in celo našim narodnim težnjam nasproten. Zveza klerikalcev z Lahi v Gorici in zveza z Nemci v Ljubljani pri volitvah se ne dajo utajiti, ker so javne.

Ako bi ne bilo narodne stranke na Kranjskem, bi se morala sedaj ustanoviti, ker bi drugače v narodnem oziru padli popolnoma Nemcem na milost ali nemilost. Ker je pa že tukaj vseh ovir prosta narodna napredna stranka, poprimimo se je z vneto ter delujmo resno vsak po svoji moči, da odpremo našemu narodu oči. Manje kričanja in zabavljanja, a več pozitivnega treznega dela je treba napredni stranki. Z lažjo in obrekovanjem ne doseže noben svojega stalnega namena, tudi klerikalizem ga ne bo, čeprav rabi vsa peklena sredstva v to svrhu. Baharija „Slovenca“, da bo čez 6 let porazil zanesljivo narodno stranko, se bode zanesljivo izpremenila v laž, ker meščani in tudi deželani imajo še vedno dovolj narodnega ponosa v sebi. Ne samo obdržati dosedanje mestne mandate, marveč bo treba iztrgati mu tudi nekaj kmečkih mandatov. Jedinu zvezo z Lahi na Goriškem je vzrok narodnim krivicam, ki jih trpé primorski Slovenci in velikemu od-

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Hercegovine. Napisal Ivan Klarič.

III.

To je pravi in pošten Turčin.

(Konec.)

Tiha noč. Mesec se je bil prizibal že visoko na nebesu ter je skoraj začel že zahajati. Sence hiš so postajale daljše. Po strmih in grudastih ulicah je korakal Bečir-aga pred dvojico vojakov in naenkrat, pred stolpom Atlagića je stopil pred neka vrata ter je dejal:

„To je moja draga hiša.“

Solze so mu polzele po licih. Tega sicer vojaka nista videla, a po ginjenem glasu, s katerim je to izrekel, sta vedela, da joka, in v istem hipu sta se spomnila tudi svoje očetovske hiše.

In udaril je aga z železnim kladivcem po vratih, enkrat, dvakrat, trikrat, a nihče se ni oglasil.

Ljudje so bili v strahu, pa so se zarana in dobro zaklenili, kakor da še sedaj grmé topovi in stokajo ranjenci.

In Bečir-aga je potresel krilo vrat, da se je končno oglasil Rifat, njegov sluga:

„Kdo je, Božji?“

„Jaz.“

„Kdo, jaz?“ Ni ga spoznal Rifat.

„Kdo neki! Odpri!“

„Ali si ti, Bečir-aga? — Allah, Allah, Allah!“

„Torej le odpri!“

Rifat je pritekkel k vratom, odprl lino, pa takoj začel kričati v hišo:

„Hanuma (gospa), hanuma! Meni napitnino za veselo novico, a tebi Bečir-aga!“

Tako je vikal z moškega oddelka, ker v ženski oddelek po verskih pravilih ni smel stopiti. Nato se je vrnil Rifat k vratom ter jih je odprl. Bečir-aga se je poslovil od vojakov ter ju je hotel obdarovati, toda ničesar nista hotela sprejeti, ker sta vršila le svojo dolžnost. Nato je aga kakor sokol zletel preko stopnic, stekel v ženski oddelek ter je pozdravil svojo družino.

„Ti, Bečir-aga!“ je vzkliknila žena.

„Jaz, moja draga!“ je šepetal Bečir-aga.

„Oče, oče!“ so kričali otroci.

„Moji ljubi otroci!“ je dejal Bečir-aga.

„Ničesar vam ne prinašam, kakor svojo živo glavo, kar pa je za nas najbolje. Jutri pa vam prinese oče vsega s trga.“

„Torej so te izpustili, Bečire, moj ljubi!“ je govorila žena.

„Pa kaj naj bi storili z mano? Menda vendar ne obesili?“

„Sučur Allahu!“

„Amin! — Pripravi postelj!“

*

Zjutraj je počil po vsem Livnu glas, da je Bečir-aga Hadži Mehmedefendič izpuščen z Gorice. — Kako je izpuščen, zakaj je izpuščen, kdo ga je izpustil, a kaj je z onim in tistim? Tisoč vprašanj, a nihče ni vedel odgovora,

„Moj Bog, kdo li je zanj prosil in zanj govoril?“ Tudi tega ni vedel nihče.

Bečir-aga pa je zopet sedel v trgovini ter je prodajal. Lepo je sprejemal, kakor poprej, i Vlaha, i Turčina, saj denar je enak...

Minilo je nato nekako teden dni po njegovem odbodu iz zapora, ko so prišli v njegovo prodajalnico goriški gvardijan in neki častniki. Bečir-agi je postalo tesno, zakaj kogar je kdaj kača pičila, tisti se celó martinčka boji. Vendar je skočil na noge, jim zaklical dobrodošli, ponudil sedeže ter je naročil kavo.

Gvardijan in oni Kavurji so sedli, Bečir-aga pa je dejal:

„Hvala vam, prijatelji!“ Obrnivši se nato k gvardijanu, je rekel: „Jaz mislim, da sem

poru proti klerikalstvu med narodom; tak odpor se mora zbuditi tudi med našim ljudstvom radi zveze S. L. S. z Nemci. Ako bodo napredni poslanci postopali previdno in taktno ter če bodo brezobzirno pokazali zobe vladi in Nemcem, dobili bodo še več privržencev; stranke ne bode konec, kakor žele klerikalci, marveč se bo zanesljivo okrepila. A treba je delati, tudi kadar ni volilne gonje!

Zaman bo potem trditev dr. Lampeta, da S. L. S. ne propade nikdar. Mi pa smo trdnega prepričanja, da stranka, ki se poslužuje podlih pripomočkov, ne more in tudi ne sme imeti obstanka, ker je to protinaravno. Prokletstvo ljubljanskega škofa se bo zanesljivo izpremenilo v blagoslov, ker kletev ne more najti blagoslova! Usoda našega naroda in napredne stranke leži le v naših rokah in v naših srcih. Vlada želi konca naše napredne stranke, ker želi konca našega naroda. Toda vlade izginjajo, naš narod pa ostane! V to svrhu: na resno delo!

K.

Slovanska vzajemnost.

(Dalje).

Dr. Josip Herold, poslanec in predsednik Narodnega sveta češkega v Pragi:

Nekdanja oblika slovanske „vzajemnosti“ danes ne zadošča. Ideji je potreba realnejšega temelja. V praktičnem interesu Slovanov je, da bi dosegli politično moč v državi, kjer tvorijo večino. Dosedaj je to zabranjevala cepljenost sil. Sile je treba spojiti. Naloga je težka. Priporoča nadaljevati na poti že započeti: skupne oddelne organizacije (kulturne, literarne, znanstvene, gospodarske).

Tako med narodi utrjeni realni stiki bi polagoma prisilili i slovanske politike, da bi določili smotre svojega delovanja v tej smeri.

Profesor Vladimir Milkovič v Černovicah, piše: Slovanom, ako hočejo sploh eksistirati in nekaj pomeniti, ne ostaja nič drugega, kakor skupni postop! Današnji partikularizem je kriv vse dosedanje slovanske brezpomembnosti. Ta partikularizem je vzgojila v nas tuja kultura, katera nam prigovarja, da so narodne frakcije „zgodovinske individualnosti.“ Tako smo se vžili v svoje politične neuspehe in kulturno ubožstvo, da se na višje kulturne naloge niti ne spominjamo. Velika naloga vsili pripravo. Potrebno je ustanoviti organe, ki bi spodbadali k zblizanju. Obstoji že Zveza slov. časnikarjev. Posebna naloga pripada slovanski vedi. Predvsem je treba velike politične Zgodovine slovanske. Potreba je prirejati leto za letom izlete slovanske akademične mladine v slovanske pokrajine. Treba je skupnega Narodnega sveta slovanskega. Treba je velikega slovanskega dnevnika na Dunaju. Treba je jedrnosti slovanskih akademij. Potreba je velikega kritičnega dela

bil le po božji volji in s tvojim zagovorom toli naglo izpuščen iz zapora. Ti najbolje veš, kakšen sem bil napram vsakemu verskemu prepričanju.“

„Meni se nič ne zahvaljuj!“

„Kako?“

„Tako.“

„Pa komu vendar?“

„Neki ženi.“

„Povej mi jo, po Bogu si mi brat, da se ji izkažem hvaležnega, dokler živim!“

„To stori Ani Adičevi!“

„Kaj, njej?“

„Da, njej.“

„Poštena žena! Naj bo zdrava in živa ter vse njeno do devetega kolena! Pa kako je to bilo?“

„Tile gospodje so prišli kupovat cigarluke njenega Mateja. Govorilo se je pri tem o zaprtih. A ona je zajokala in rekla: „Žal mi je Bečir-aga. On je pravi in pošten Turčin.“ — To so si gospodje zapisali, in ko so prišli zvečer domov, so nas izpraševali glede tebe, in mi smo jim potrdili, da je vse tako, kakor je govorila o tebi ona. Nato se te izpustili, hvala Bogu... Pri-povedovali smo jim tudi tisto, kako si jim pred Sklembe in drugih puntarjev rešil življenje in imetje, in tako so te, kakor veš, izpustili na njene besede in zaradi njenih solz.“

„Monumenta Slavorum.“ Potrebna je skupna znanstvena terminologija, vsaj na nekaterih poljih, skupne Zveze slovanskih umetnikov. Za najlažji smatra skupni postop na gospodarskem polju.

Ivan Hribar, mestni župan in drž. poslanec v Ljubljani, piše: Potrebno razločevati! Slovani v Predlitavi morejo najtesneje sodelovati na vseh poljih, tudi v politiki. S Slovani druge državne polovice je mogoč skupni postop le na kulturnem in gospodarskem polju. Isto velja o vseh drugih Slovanih izven mej.

Ni res, da bi razlika v interesih med slovanskimi plemeni v Predlitavi bila tako velika, da bi bil skupni politični nastop izključen. Nasprotno: Potrebno je le najti točke, kjer se interesi stikajo in pokaže se, da je skupnih interesov mnogo več in mnogo važnejših, kot pa drugih. Bilo bi dobro sestaviti v ta namen parlamentarno organizacijo.

S primerno gospodarsko organizacijo je potrebno postaviti ves slovanski kapital v narodno službo, oživeti veletrgovino, zlasti pomorsko, doseči zvezo slovanskih denarnih zavodov, zvezo trgovskih zbornic radi organizacije veletrgovskih medсловanskih in svetovnih podjetij. Priznava tudi narodno-nravno nalogo slovanskega kapitala.

V kulturnem oziru priporoča Zvezo vseh prislušnih društev in korporacij po načinu organizacije slovanskih sokolskih društev. Njih naloga bi bila prirejati v gotovih časih velike kulturno-slovanske slavnosti, spojene z znanstvenimi in fakultativnimi shodi v vseh središjih slovanskega življenja.

Z močnim in pogostim zblizevanjem se jezikovna stran sama hitro in praktično uredi. Poglej shode slovanskih časnikarjev.

(Konec prihodnjic.)

Draginja živil v naši deželi.

(Dalje).

Med Srbijo in Avstro-Ogrsko se je prekinila trgovinska zveza. Ta razkol britko občuti srbska kraljevina, a občuti ga tudi naša država. Srbom živinorejcem se je zaprla avstrijska meja za vvoz goveje živine in svinj ter so imeli seveda zato Srbi velikansko škodo in izgubo. V naši državi pa se je nedostajanje srbskega vvoza pokazalo v novem zvišanju živinskih in mesnih cen. Avstrijska notranja politika je pač vseskoz nemška, Slovanom sovražna, a prav taka je avstrijska zunanja politika. Karkoli ukrene avstrijska vlada v svoji politiki napram balkanskim deželam, je v svojem jedru vselej Slovanom sovražno. To sovražstvo pa je toli slepo, da ga prav nič ne briga, ako se ž njim obenem škoduje tudi avstrijskim narodom. Samo da so tepeni Srbi in samo da se pridobi nemškonacionalnim težnjam na Bal-

„Naj jej da veliki Allah...“ je vzkliknil Bečir-aga in dostavil: „Pa tudi jaz jej ne ostanem dolžan!“ — Nato je spremil gvardijana in častnike.

Okoli poldne istega dne je vlekel Bečir-agin hlapec Rifat velik zavoj po trgu tja proti Adičevi hiši. Jedva ga je nesel, kajti zelo je bil težak. Kadar ga je kdo vprašal: „Kaj pa nosiš?“ je odgovarjal: „Darilo.“ — „Kdo ga pošilja?“ — „Bečir-aga.“ — „Komu?“ — „Ani Adičevi.“ — „Čemu?“ — „Ona ga je rešila iz ječe.“ — „Ne laži!“ — „Res, pri moji veri!“

In Rifat se je zaklel ter je stopil na dvorišče.

„Anaaa!“

„Kdo kliče?“

„Pojdi sem!“

Ana je prišla iz hiše. „Aaa, Rifat!“ se je čudila. „Kaj pa je?“

„To ti pošilja aga!“

„Kaj pa —?!“

„Darilo.“

„Komu?“

„Tebi!“

„Čemu?“

„Pravi: Bog pa ti sta ga osvobodila iz ječe ter sta mu rešila glavo na vratu. Kakor se je bilo zakuhalo, bi jo bil že skoro izgubil, pri

kanu nove opore! Zato se je delalo v avstrijskem zunanjem ministrstvu vedno več novih težkoč obnovitvi trgovinske pogodbe s Srbijo ter so jo premeteno zavlekli doslej. Pogoji nove pogodbe s Srbijo so toli težki, da se jim je večina srbske zbornice uprla z obstrukcijo ter da je odstopilo ministrstvo. Zbornica se je morala razpustiti ter se je srbska vlada morala preosnovati. Vse to pa je posledica ljutega pritiska avstrijske vlade na Srbijo; nemška avstrijska vlada pa stoji pod pritiskom agrarcev in bogatih „svinjskih baronov“, ki zdaj žanjejo v ogromnih dobičkih, ker je srbska konkurenca nemogoča. Kakor smo že dejali, imajo pač agrarci danes v naši državi najusodnejši vpliv ter se pri tem ne ozirajo čisto nič na meščanske interese. Veliki agrarci pritiskajo na male, veleposestniki na kmete in kmetiče. Dobiček imajo od tega sicer vsi, toda veleagrarci spravljajo pri tem milijone, kmetiči pa le desetake. Ves dobiček pa gre iz žepov meščanstva in tržanstva, ki krvavi zaradi neznosne, a nepotrebne draginje.

Nepremostno nasprotje med interesi agrarcev in meščanov se kaže tudi v naši deželi. Naši kmetje so kar naenkrat podražili mleko ter so ustrahovali mesta s tem, da so si začeli ustanavljati svoje mlekarne in sirarne, ki izvažajo svoje pridelke rajši v tujino, kakor v domača mesta. Ljubljanska mestna mlekarne se je morala zapreti, ker ni dobila več mleka, mlekarji in mlekarice pa nastopajo dandanes, kakor da bi jim morale biti mestne gospodinje sploh le hvaležne, da jim milostno dovažajo še nekaj slabega, vodenega mleka.

Minolo nedeljo so zborovali in jutri zborujejo pododbori Slovenske kmečke zveze na Spodnještajerskem. Mariborski „Sl. Gospodar“ namiguje v svoji poslednji številki, da se je Slovenska kmečka zveza pečala z raznimi perečimi vprašanji slovenskega kmeta. Sklepov teh pododborov še noče objavljati, a zagotavlja, da bodo ti sklepi koristili kmečkemu ljudstvu. Kakšni so ti sklepi, moremo uganiti že iz enega sklepa, ki ga „Slovenski Gospodar“ objavlja in ki se tiče vvoza tuje živine. „Sl. Gospodar“ pravi namreč: „O tem (vvozu) med kmeti ni različnih mnenj. Le liberalni učitelji in advokatje so drugega mnenja ter vsiljujejo po svojih poslancih in listih.“ — „Liberalni učitelji in advokatje“ pa so seveda meščanje, ki se upirajo zahtevam agrarcev! In kaj so sklenili ti kmetski zvezarji glede vvoza tuje živine? Podpisali so po predloženem in stokrat razmnoženem vzorcu naslednjo prošnjo na državni zbor na Dunaju:

„Visoka poslanska zbornica!

V letošnjem zasedanju bo predložila vlada visoki poslanski zbornici tudi predlog, s katerim se naj zakonito uveljavi trgovinska pogodba s Srbijo. Vsled te nove pogodbe pa bi se zadal velik udarec našemu kmetijstvu.

moji veri! Dejal je, ko zapre prodajalno, da pride pod noč še sam in se ti zahvali. Na, drži zdaj!“

„Ali jaz nisem vendar ničesar rekla zanj!“ se je branila Ana.

„Tu je tvoje darilo, pa govori potem, kar hočeš!“

Ana je torej vzela darilo, dala Rifatu napitnino, in nesla potem sveženj v hišo, da ga odpre in pogleda. In imela je mnogo gledati: tu je bilo kave, sladkorja, smokev, pisanega platna, svile in bog vedi, kaj še vse, kajti ne mogel bi naštetati vsega, da naštevam do jutri. Vsega pa je bilo poslano več, kakor si more človek le misliti.

„Ljubi Bog, različni so ljudje na svetu! Res je, da sem pred onimi Švabi jokala, ker se mi je smilil poštenjak. Kaj bi ječal v zaporu, a tam velika hiša in toliko posla! In glej, kaj mi je storil zdaj! — Toda jaz ti vse povrnem, Bečir-aga, ako mi da dragi in milostlivi Bog živeti!“ — Tako je govorila Ana ter je zlagala stvari v svojo škrinjo.

Pred nočjo je prišel Bečir-aga osebno ter se je zahvalil, kajti če bi se Ana ne bila po-tegnila zanj, bi bil še dolgo gnil na Gorici, a morda bi mu bila tudi glava zletela z ramen. Rešila sta ga pa Bog in ona!

Po tej pogodbi bo namreč znašal vvoz iz Srbije 35.000 glav goveje živine in 70.000 svinj. Cena živini znatno pade, in naš kmet, kateremu je živina glavni pridelek, dobi s tem neprenesljiv udarec. Zato prosimo visoko poslansko zbornico, naj odredi svoj pritrdilni glas trgovinski pogodbi s Srbijo, dokler za kmeta nevarna točka ne izgine iz nje.

Tako so torej vsi slovenski štajerski kmetje proti obnovitvi trgovinske zveze s Srbijo? In za njimi pojdejo seveda tudi kranjski kmetje in drugi! Mesta si žele vvoza tuje živine in zahtevajo, naj se odpre srbska meja, — kmetje pod komando bogatih župnikov pa zahtevajo, naj se vvoz ne dovoli, naj se meje le še bolj zapro, da se cena domače živine le še bolj dvigne in da se meso le še huje podraži!

Tako si leže slovenski meščanje s tržani vred v laseh z našimi agrarci. Česar si mesta in trgi žele nujno in takoj, prav istega naši agrarci nočejo nikakor in nikdar. Seveda je zagledelj razdeljena tudi slovenska delegacija: meščanski poslanci stoje v najostrejšem nasprotju s kmetjskimi poslanci. Priznati pa treba, da ima v tem boju različnih mnenj tudi vlada prav težko stališče. Izrablja ga seveda tako, kakor je njej ugodno.

(Dalje prihodnjič).

Politične vesti.

Cesarjev jubilej. Čehi bodo vračali sedaj Nemcem milo za drago. Dunajčani niso marali niti ob cesarjevem jubileju, da bi bili avstrijski narodi vsaj na polju umetnosti složni ter da bi proslavila tudi slovanska umetnost na Dunaju cesarjevo šestdesetletnico. Niti v tako svečanostnem trenutku nimajo dunajski vodilni krogi nikakega čuta za pravičnost in dostojnost. Zato pa se Čehi sedaj tudi ne bodo udeležili jubilejnega izpreda. Češki listi pozivljajo znanega češkega slikarja Uprko, naj opusti svoj načrt, da pripelje k jubilejni slavnosti na Dunaj 500 Slovakov v narodni noši. Groze mu, da ga izključijo iz „Zveze čeških umetnikov,“ ako ne opusti svojega načrta.

Hrvatska. Ban Rauch je odpotoval zopet v Budimpešto in na Dunaj. Sam zatrjuje, da je njegov položaj neomajan, javna tajnost pa je, da so dnevi njegove vlade šteti in da bo primoran odstopiti v najkrajšem času. Ker je Srbe razžalil, a ni sprejel pogojev dvoboja, je onemogočen. Avstrijski hrvatski poslanci name ravajo bajé v poslanski zbornici uprizoriti akcijo proti samovoljnemu režimu barona Raucha. Saj je vsa Hrvatska skrajno razburjena zaradi docela neutemeljene upokojitve še čilega in razmeroma mladega vseučil. profesorja Šurmina, ter prof. Manojlovića. Razun tega bodo bržčas tudi še siloma umirovljeni vseuč. profesorji dr. Šišić, dr. Vrbanić in dr. Bauer. Vsi trije

*

Čez dolga dva meseca so bili izpuščeni insurgentje. Tudi Sklemba so izpustili, saj se je dokazalo, da je bil on le igrača v tujih rokah ter da bi bil za denar storil vse in izdal devetero...

Ana Adičeva je umrla pet let po okupaciji. Bečir-aga Hadži-Mehmedefendić je šel za njenim pogrebom ter je plačal svečo za pokoj njene dobre in poštene duše, kakor to lepo pripoveduje njen sin Mato, najkremenitejši Hrvat v Livnu.

Ne da Bog svojih!

Ne ve se, kaj se godi. Eskija je, punt je. Vsa plodna Bosna gori in ž njo kršna Hercegovina, a ne v ognju, nego v puntu, metežu in neredu. Puška je počila med rajo in med gospodarji zemljišča. Drugi ne morejo trpeti drugega. Posestniki zahtevajo od raje marsikaj, česar raja ne more prenašati. Vsa je že gola in bosa ter pritirana na beraško palico. Zaradi tega, a tudi zaradi marsičesa je počila puška. Za vsakim grmom te čaka zaseda.

*

Begovski nadglednik Ivan Salapatić se je odpravil med begovske kmete v Rujanah. Ker

profesorji so poslanci in pristaši hrvatskosrbske koalicije. Tudi je ban prestavil iz službenih ozirov zopet več uradnikov iz Zagreba na deželo. — Na seji hrvatskosrbske koalicije so se hrvatske stranke soglasno izrazile solidarne s srbsko samostalno stranko in njeno borbo proti banu Rauchu. Akademiki protestirajo proti umirovljenju prof. Šurmina ter so šli pozvat senat, naj zavzame svoje stališče proti tej Rauchovi nasilnosti. Dijaški odbor je proglasil generalni štrajk na zagrebškem vseučilišču ter pozivlje vse akademike, naj se ne vrnejo na vseučilišče, dokler ne dobi prof. Šurmin zadoščenja. Vseučilišče je moralo dati že več sto dijakom izpustnice. Na seji hrvatskosrbske koalicije je bilo subskribiranih nad 200.000 K; s tem denarjem se bodo podpirale žrtve Rauchovega režima. — Frankovci so se razbili med saboj ter so Starčevići z nekaterimi tovariši izstopili iz Frankovske stranke. Zmešnjava je vedno večja. — Rektor vseučilišča, dr. Maurović je podal ostavko. — Hrvatska stranka prava je izdala komunike, ki v njem najostreje obsoja klevete in denunciacije, s katerimi hoče banovo časopisje prikazati srbsko samostalno stranko kot veleizdajsko in antidinastično. Nadalje najostreje protestira proti brezobzirnemu postopanju barona Raucha. Komunike zaključuje, da se bo hrvatska stranka prava najodločneje borila proti nasilju in tiranstvu madjarskih mogotcev kakor tudi proti njihovim eksponentom v Hrvatski. Vse hrvatske stranke v hrvatskosrbski koaliciji so se enoglasno izjavile solidarnim s srbsko samostalno stranko v borbi proti sedanjemu nasilnemu režimu barona Raucha.

Klin s klinom! Ker nemški sodniki dosledno odklanjajo češke vloge, je izdalo praško nadsodišče odredbo, da mora sodišče v Karlovih Varih sprejemati češke tožbe in vloge. Nato je nastal v nemških listih vihar in nemški poslanci zahtevajo, da odstopi justični minister Klein. Zdaj so pa češki poštni uradniki v Nemškem brodu in sicer na kolodvoru začeli le češko uradovati. Izročili so poštne pošiljatve brzovlaku, a nemški uradniki jih niso hoteli sprejeti ter so jih pustili na kolodvoru. S tem so nemški uradniki prelomili svojo službeno dolžnost ter napravili pošiljateljem škodo. A tudi češki uradniki niso ravnali povsem pravilno, toda škode niso storili nikomur. Na ukaz trgovskega ministarstva morajo nemški uradniki poslej sprejemati tudi samočeške poštne pošiljatve ter jih smatrati brez naslovov. Na Dunaju poštni uradnik ni hotel sprejeti čeških pošiljatev, toda Čehi ne odnehajo. Vlada je vse prizadete poštne uradnike odstranila z dosedanjih mest ter jih pridelila drugim uradom. Tako imamo v Avstriji v uradih celo jezikovno zmešnjavo. Znano je, kaj počno nemški sodniki na Koroškem in Štajerskem, znano, kaj počno madjarski in italijanski uradi. Zato odgovarjajo

je bil begovski nadglednik, je moral iti za tem poslom. Šel bi v Rujane pobirat begovsko desetino, toda moral je zato spraviti svojo glavo v torbo, ako je hotel še kdaj vrniti se živ. Povsod je polno vstašev, da si bil kakor v pasti. Zasedeni so bili vsi klanci z obupniki.

„Nine Ivanovič! Rad bi šel v Lištane in v Rujane po poslu, a nekako neprilčno mi je.“

„Zakaj neprilčno?“

„Vstaja je, po Bogu brate, a v družbi je malo lažje. Ali hočeš z mano?“

„Hočem, pa četudi izgubim glavo! Koliko mi daš?“

„Na dan deset grošev in konja. Razen tega te hočem hraniti in pojiti, tako da ne boš imel nobenega troška.“

„Dobro; stvar je dogovorjena, a kdaj odrineva?“

„Jutri okoli poldne.“

„Dobro je; takoj se grem pripraviti.“

„Tu ni treba nobene priprave. Jaz prinesem brašna, da bo nama zadoščalo za par dni, pa sva gotova.“

„Prav imaš,“ je dejal Nine Ivanovič in odšel skozi čaršijo.

*

Napočilo je divno jesensko jutro. Kmetje so že zgodaj izgnali svoje črede na pašo. Čuje

Slovani milo za drago po geslu: Klin s klinom! Vlada bo morala napraviti red. Dokler se zakonito ne prizna in ne začne na vseh poljih izvrševati popolna jezikovna enakopravnost, v naši državi ne more in ne sme biti reda. Nemci morajo odnehati, vlada mora napraviti mir in pomagati pravici do zmage! Slovani tvorimo večino prebivalcev, zato hočemo biti vsaj enakovredni. Bajé postane žrtev upora poštnih uradnikov trgovinski minister, Čeh dr. Fiedler. A to ne pojde kar tako! Čehi se ne dajo več terorizirati in za njim stojé vsi pravi Slovani. Sicer pa je vseeno, kako se zove češki minister, kajti če pojde dr. Fiedler, pa pride drug Čeh, ki bo morda še energičnejši. Absolutne nadvlade Nemcev je v naši državi konec za vselej!

Novim gališkim namestnikom je bil namesto umorjenega grofa Potockega imenovan državni in deželni poslanec ter vseučiliški profesor dr. Mihajl Bobrzynski, eden najvplivnejših poljskih poslancev, a konservativce do mozga. Dr. Bobrzynski je ljut nasprotnik Malorusov ter neizprosen protivnik vsaki koncesiji maloruskemu narodu. Malorusi so razklani v dve stranki, v Staro- in Mladorusine, Starorusini so bili s Potockim kolikortoliko zadovoljni, Mladorusini pa so bili njegovi odločni nasprotniki. Mladorusini imajo danes večino v svojem narodu. Upali so, da bo imenovan novim namestnikom grof Stanislav Badeni, ki je Malorusinom pravičen. Toda vlada je njih željo prezrla in imenovala energičnega konservativca in nazadnjaka, dr. Bobrzynskega proti Malorusom. S tem je razkol med Poljaki in Malorusi ne le ohranjen, nego je celo povečan. Malorusi smatrajo imenovanje svojega nasprotnika za žaljivo izzivanje, na katero ne bodo molčali. Zato pa tudi napredni poljski krogi z novim namestnikom niso zadovoljni. Avstrijska gališka vlada pač noče sprave med slovanskimi narodi, ker ji je nesloga med njimi le dobrodošla po starem geslu: Divide et impera! (Razdiraj in vladaj!) Maloruse zatira, prezira in izzivlja, jih obdolžuje veleizdaje in prijateljstva z Rusijo, a vse le zato, da se prikupuje Poljakom, ki so ji zvesta opora vselej in povsod.

Štajersko.

Zvezo narodnih društev na Štajerskem in Koroškem so ustanovili v Celju. Obsegalo bo bralna, pevska, gasilna, zabavna i. dr. društva. Doslej so bila osamljena. Če je imelo društvo marljive odbornike, je delovalo, sicer pa je dremalo in trdno spalo. Zveza pa bo netila življenje po teh društvih, jih vzbodbujala in jim pomagala živahno delovati. Zveza je nepolitična, a napredna. Skrbela bo za časopisje, knjižnice ter duševno oporo. Posvetovanja v Celju se je ude-

se beketaanje ovac, žvenkljanje zvoncev in klicanje pastirjev. Nekateri med njimi so začeli že piskati in brlizgati, da se je razlegalo daleč naokoli. Dežja ni bilo že od Iljinega dne, zato so morali goniti črede na Sturbo ali na Žabljak, da jim niso popadale od žeje. Slaba letina je, toda potrpeti treba. Hvala Bogu, da te muke niso večne!

Tega dne sta jezdila dva konjenika iz Livna proti Grborezom. Nihče ni govoril ničesar. Kmalu sta dospela do hana Lučičevega. Eden je bil Ivan Salapatić, a drugi njegov tovariš Nine Ivanovič. Tukaj stopita s konj, da ju malo nakrmita ter tudi sebe okrepečata, potem pa zopet pot pod noge.

Stopila sta v han (krčmo). Salapatić je naročil žganja in kave. Krčmar je vprašal:

„Kam pa?“

„V Rujane.“

„Ne hodita tja, za božjo voljo!“

„Zakaj ne?“ je vprašal Salapatić.

„Vstaveš je, kakor na gori listja.“

„Pa kaj naj store nama vstaši? Saj nisva niti agi niti bega, nego le njih nadglednika!“

„Glavo izgubita, pa naj bi bila kdorkoli.“

„Morda pa tudi ne,“ je dejal Salapatić, natočil, nazdravil Nini in pil.

ležilo zlasti mnogo učiteljev in akademikov, ki so sklenili ustanoviti mladinsko organizacijo za odraslo mladež izven šolske dobe. V to svrhu se začne izdajati zabavnopoučen list za odraslo mladino. Končno se je izvolil pripravljalni odbor, ki bo skrbel, da se Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem ustanovi v najkrajšem času. Ako bode Zveza res živahno in vztrajno delovala, bo njeno delo tisočkrat blagoslovljeno. Toliko imamo društev, a večina spi. To pa je rak-rana na narodnem telesu. Tudi za Kranjsko bi bilo treba ustanoviti tako zvezo, in „Naš list“ je že opetovano pozivljaj napredno stranko, da jo ustanovi. Potem bi bile razmere na deželi drugačne.

„Zveza narodnih društev“ ima po „Slovenčevem“ mnenju tale namen: „Ovirati blagosloveno delovanje S. K. S. Z., netiti liberalni fanatizem, širiti celjske liberalne liste ter liberalnim učiteljem brezplačno preskrbeti slovenske dnevnik. Zveza „narodnih društev“ je bajé že ob ustanovitvi stopila v liberalni tabor ter tako postala omejena, strankarska organizacija. — Toliko hudega torej namerava storiti ta nesrečna „Zveza.“ Potem seveda ni čudno, da se je klerikalci tako boje, saj jim hoče prekrižati račune s tem, da poživi delovanje narodnih društev. S prosveto k svobodi!

Nemško posestvo v slovenskih rokah. Družba slovenskih kmetov je kupila v Slov. Bistrici od Nemca Ignaca Schoberja posestvo za 190.000 K. Med štajerskimi nemškutarji je zavladalo vsled tega razburjenje. — Tudi v zadnji seji ptujskega občinskega sveta je stavil obč. svetnik odvetnik Plachki tole resolucijo: „Zaradi obžalovanja vredne prodaje nekega stavbišča, ki je bilo doslej v nemških rokah, Slovincem, pozivamo nemške ptujske hišne in zemljiške posestnike, naj se pri prođajah zaupno obrnejo na „Südmarko“ ali nemški narodni svet.“ — Čas je že, da bi tudi Slovenci delali takisto.

V Dramljah so zmagali pri občinskih volitvah pristaši „Nar. stranke.“ Na Ponkvi pa so zmagali klerikalci.

Slovenska trgovska bolniška blagajna za Spodnještajersko. Slovensko trgovsko društvo ima 3. maja v Celju svoj redni občini zbor v Narodnem domu. Kakor znano, si je stavilo društvo važno nalogo, da ustanovi samostojno stanovsko trgovsko bolniško blagajno za Spodnještajersko, ki je v resnici jako potrebna. Pravila so že popolnoma izdelana in se bodo predložila občnemu zboru v odobrenje z event. izpremembo. Ker je ustanovitev trg. bolniške blagajne za Sp. Štajersko tolikega pomena, naj bi se udeležili tega občnega zbora pač vsi zavodni štaj. trgovci in sotrudniki!

Celjska okoliška šola je napoln lesen hlev, nezdrav in požarno nevaren. V jubilejnem cesarjevem letu naj mislijo c. kr. oblasti na zdravje slovenskih dečkov, ki jih bode vlada morda kdaj potrebovala, da bodo nosili in rabili puško!

„Jaz vama povem, kako je, — a vidva sta samasvoja, pa storita kar hočeta,“ je govoril krčmar, sipal kavo v ponev, jo zavrel in natočil.

„Hvala ti, brate!“ je dejal Nine in izpil žganje ter dodal: „Midva morava iti tja. Dolžnost zove, pa četudi žreblji padajo z neba.“

Izpila sta kavo, sedla na konja in evo ju pod Prolog. Tudi tam sta nakrmila konja, nekoliko odpočila, čula iste glasove in opomine, pa — evo ju dalje. Dospela sta že v Čehajič, kjer sta storila in čula zopet isto, kar sta čula in storila že v Groborezih in Prologu. Toda nista se dala zastrašiti in zbegati, nego sta nadaljevala svojo pot prav do Rujanov.

Rujani so vas v Livanjskem polju ob severonovzhodnem obronku Dinare. Vas je bogata, ker ima plodovito zemljo in mnogo dežja. V njej je dovolj vsake živali in vsakega sadu. V njej pa je tudi begovska vila z dosti lepim pohištvom. Na letovišče je prihajal beg, dokler je smel prihajati, a zdaj ne sme več zaradi vstašev, ki napadejo celo poljske stražnike. Vstaši? To so ti grdi ljudje! Ubijejo te, pa če bi bil njihov oče, brat ali nevemkdo. Nažgo te, ako jim ne daš izlepa, kar zahtevajo od tebe. Toda večkrat zahtevajo tudi ono, česar nimaš, pa kako naj jim potem daš? (Dalje prih.)

V prid „Sokolskemu domu“ v Celju se vrši dné 3. maja t. l. v celjskem „Narodnem domu“ koncert in gledališka predstava. Potem ples. Začne se z overturo „Živeli Habsburžani!“ —

Poučni tečaj o varstvu rastlinstva priredi dne 5. maja v Rogaški Slatini c. kr. kmetijska družba za Štajersko. Poljedelsko ministrstvo prispeva v ta namen 300 K podpore.

Celjski mesarji nezadovoljni. Proti magistratu so se začeli puntati celjski mesarji vsled uprav škandaloznih razmer v mestni klavnici. Pritožiti so se že hoteli na namestnijo. Celjski nemški voditelji slabo plačujejo svojim pristašem njih ljubezen.

Koroško.

Slovenskim poslancem. Z ozirom na naravnost nezaslišane slučaje, ki so se v zadnjem času odigravali pri koroških sodiščih, je izdalo koroško politično društvo slovenskim državnozbornim poslancem poziv, naj nemudoma ukrenejo potrebne, najbrezobzirnejše korake, da se koroškim Slovincem v jezikovnem oziru zagotovi, kar za svoj narodni obstanek in razvoj neobhodno potrebujejo in so deloma do zadnjega časa že imeli. — Še pred nekaj leti so imela sodišča po slovenski Koroški slovenske tiskovine. Pisali so se slovenski zapisniki, proglašale in izdajale razsodbe in odločitve v slovenskem jeziku. Tako je bilo še pred par leti. Danes pa so tiskovine pošle, slovenski zapisniki so izginili, na slovenske rešitve pa niti misliti ne smemo. Kazenske razprave se vodijo rajše brez zaslišanja obdolženca, nego da bi se bil dovolil zahtevani slovenski zapisnik. In ko sta pred kratkim dva slovenska odvetnika v pravdi dveh slovenskih strank pri okrajnem sodišču v Celovcu, v čigar okolišju biva celo po zloglasnem uradnem štetju okoli 13.000 Slovincem, hotela v slovenskem jeziku govoriti, se jima je to prepovedalo in kratkomalo besedo vzelo, nemškonacionalno časopisje pa ju kot jezikovna hujskača napada na najinfamnejši način ter alarmira nemško javnost na boj zoper slovensko poželjivost. Po vsem tem nasilnem postopanju c. kr. uradov posl. Grafenauer ne more in ne sme več podpirati Beckove vlade.

Dr. Brejc, dr. Müller in dr. Oblak so danes slovenski odvetniki v Celovcu, ki se z vso lepo vnemo in junaško boré za jezikovne pravice slovenskega jezika ter se sploh trudijo za dviganje narodne samozavesti med Korošci. Sadovi se že kažejo v lepih zmagah raznih občin, ki so se otresele nenaravnega nemškega nadvladja. „Zveza slovenskih odvetnikov in notarjev“ je uspešno in narodno velezaslužno delovanje teh treh agilnih mož odobrvala in pohvalila. Slovenski Korošci se smejo zvati srečne, da imajo med sabo trojico mladih, žilavih in vztrajnih slovenskih odvetnikov, ki pa tudi zaslужujejo vsega zaupanja in upoštevanja.

„Korošec“ za narodno pesem v ljudski šoli. Celovski tednik „Korošec“ je prinesel lep članek, v katerem priporoča, naj bi se naša narodna pesem pridno in sistematsko gojila v ljudskih šolah. Taka pesem vzbuja v mladini rodoljubje in čut za lepoto materinščine. Želeti bi bilo, da bi vsi slovenski učitelji na Koroškem poslušali „Korošca“ ter gojili slovensko narodno pesem v večjem obsegu kakor doslej. Kjer pa je slovenska pesem iz šole izključena, naj bi učili učitelji šolske otroke petja narodnih popevk izven šole v svobodnem času. Tega jim ne more nihče prepovedati, a narodu bodo stoterno koristili!

Občinske volitve v Vernbergu so razveljavljene, in sicer v vseh treh razredih. To je pač jasen dokaz, na kako nasilen način se deluje za koroško nemštvo. Slovenci so seveda jako veseli, ker imajo sedaj upanje na zmago v vseh treh razredih.

Primorsko.

Tržaška volilna reforma. Sobotni „Piccolo“ javlja, da ni več daleč do sporazumljenja med Italijani in Slovenci glede prepornih točk, t. j. števila okoličanskih mandatov, razdelitve

volilnih okrajev, zlasti izločitve nekaterih krajev spodnje okolice iz mestnih volilnih okrajev „Edinost“ pa poroča, da Italijani vztrajajo na neki za Slovence nesprejemljivi zahtevi, katere uresničenje bi utegnulo postati usodepolno za sigurnost slovenskih mandatov. „Edinost“ tudi naglašja, da so šli slovenski delegatje do skrajnje meje popustljivosti. Upati je, da bo posredovala vlada za pravično razdelitev. — Najnovejše vesti javljajo, da je prišlo med italijansko večino in slovensko manjšino že do sporazumljenja. Stranki sta se sporazumeli za 80 mandatov; Slovenci jih dobe 12. Volilci v okolici bodo razdeljeni v dva razreda in v tri volilne okraje. Okolica bo v delegaciji zastopana po dveh zastopnikih.

Umetniška razstava v Dubrovniku. V dubrovniški občinski posvetovalnici so otvorili o Vel. noči umetniško razstavo. Vsega skupaj je razstavljenih 110 umotvorov. Udeležili so se razstave slikarji Čehi: Vaclav Špala, Bedrih Feigl in Milan Filla; Anglež Albert Percz; Hrvata Josip Vučetić in Josip Lalić. Kar je v Dubrovniku možno, mora biti drugo leto mogoče tudi v Ljubljani, čeprav brez sodelovanja tega ali onega. Večina hrvatskih, srbskih in bolgarskih umetnikov pride rada v Ljubljano.

Italijanska medicinska fakulteta na Reki. Reški mestni obč. svet je sklenil soglasno, da naprosi madjarsko vlado, naj ustanovi na Reki medicinsko fakulteto z italijanskim učenim jezikom. Tudi šolski svet soglašja s tem predlogom; sestavil se je že poseben odbor, katerega naloga je sestaviti organizacijsko osnovo za ustanovitev te fakultete.

Zopet nov delavski list. V Gorici se je ustanovil konsorcij, obstoječ iz delavcev, ki bo izdajal delavski tednik „Delavski Tovariš.“ List bo bajé zastopal edinole delavske koristi ter bo nekak naslednik „Delavskega Prijatelja.“ „Delavski Tovariš,“ ki bo krščansko socialen list, začne menda izhajati že prve dni meseca junija t. l.

Kranjsko.

Terorizem v c. kr. deželnem šolskem svetu. Pišejo nam: Namesto dr. Tavčarja in grofa Barba sta prišla v dežel. šolski svet dva slovenska radikalca, dr. Šušteršič in dr. Lampe. Svojo narodno radikalnost sta precej v prvi seji prav jasno dokazala s tem, da sta zahtevala, da odslej tudi Schwarz pri sejah govori slovenski in da se izdajajo dnevni redi poslej v slovenščini. „Slovenec“ je razglasil ti dve dejstvi nemudoma kot velikanski narodni pridobitvi. Pomislite, Schwarz bo poslej lomil slovenski! Ali ni to za slovenski narod sila osrečujoče, strašno častno in za vse človeštvo impo- nujoče? In to ogromno pridobitev sta nam dosegla dr. Šušteršič in dr. Lampe takoj, kakor bi mignil! In druga pridobitev, ta je še večja! Dnevni redi sej se morajo izdajati poslej tudi v slovenščini. To ni karsibodi! Tako bodo dnevni redi c. kr. dežel. sveta poslej čisto taki kakor jedilni listi in koncertni vzporedi! S tem je narod zopet malo rešen in naša jezikovna enakopravnost je naenkrat sijajno zmagala. Seveda smo s tem zadovoljni, a zaradi takele bagatele vendar nismo še pijani od sreče in ponosa. Saj vendar nismo berači, da bi morali že za vsako mrvico kazati največjo hvaležnost, zlasti pa ne, če je ta mrvica le naša krvava pravica. Če bomo vselej za vsako malenkost, ki se nam dá, skakali in kričali od veselja, ne dosežemo nikdar ničesar res pomembnega. Prav zato pa krmi vlada Slovine vedno le z mrvicami, Nemce pa z debelimi kosi! Tretja pridobitev dr. Šušteršiča in dr. Lampeta je javno razglasenje ukorov in kazni učiteljev in učiteljic. Tako se kazni še tisočkrat poostri, kajti vsak ukor — zaslužen ali nezaslužen — donša žrtvi še povrh javno posmehovanje in zaničevanje. Tako poostrenje pa je po zakonu prepovedano. No, Schwarz se za to ne meni ter je odpravil tajnost sej. Takoj v prvi seji je bil še nedavno disciplinirani poslanec Jaklič imenovan nadučiteljem, kar je pač začetek nadaljnim povišanjem in napredovanjem enakih učiteljskih velmož. Kar je bilo doslej narobe, postane nalice ter nasprotno. Vse po srbskem

vzoru, kjer postajajo bivše ničle ministri ter čez noč ministri zopet ničle. Krasna narodna borba slovenskih Jeseničanov pa je dobila v tej prvi seji c. kr. šol. sveta presenetljiv epilog. Trije napredni jeseniški učitelji so dobili javno razglašen ukor, eden med njimi pa mora celo v prognanstvo v hribe. A zakaj? Ker so se borili za slovenstvo Jesenic in sicer zadnje čase celo složno z jeseniškimi klerikalci. V boju z Nemci in nemškutarji so Slovenci zmagali, zato pa so se Nemci maščevali nad učitelji ter so jih ovadili dr. Šušteršiču in dr. Lampetu. V isti seji pa se strastnemu klerikalnemu agitatorju prof. Jareu ni nič zgodilo, dasi je „kriv“ desetkrat huje, kakor kaznovani ljudski učitelji! Taka je pravica! Kam plovemo? Slovensko učiteljstvo bo pač znalo solidarno odgovoriti na tak naskok c. kr. dež. šol. sveta. Slovensko učiteljstvo ne more in ne sme molčati!

Boj proti privilegijem! „Slov. Meščan“ se je takoj v svoji 2. št. skopjal z vso silo na naprednost in svobodomiselnost slovenske narodnonapredne stranke ter pravi: „Na vsej črti se je bil boj za svobodomiselnost — v znamenju laži in terorizma!“ In s čim to dokazuje? V Postojni so naprednjaki volili z odprtimi glasovnicami! V Škofji Loki se je agitiralo za Pireca! O glavarju Deteli so trdili, da bo voljen v veleposestvu, če propade v mestih! Ti trije „dokazi“ so „Sloven. Meščanu“ dovolj, da meče vso svobodomiselnost in naprednost pod klop. Našim meščanom pa se dela velika krivica, če se jim „dokazuje“ na toli stupiden način. Tako izlahka ne gre. Uredništvo mora svoje možgane že malo bolj napeti, da najde vsaj navidezne dokaze svojih smešnih trditvev, sicer mu ne bo ničesar verjelo niti pičloštevilno klerikalno meščanstvo. Ako so volili v Postojni z odprtimi glasovnicami, so s tem naši naprednjaki le dokazali, da se nikogar ne boje. Kdor pa ni hotel voliti tako, je mogel glasovnico zgeniti ter voliti prikrito ali pa sploh ne. Kje je tu kaka laž in terorizem? — Kar se je pisalo proti Hafnerju, za to ni odgovorna stranka. Sicer pa dokazujejo sodni akti, da so bile trditve glede H. bistveno utemeljene. Kdor se danes vleče za Detelo, ta ni iskren Slovenec in ž njim ni častno polemizirati. Detela je Nемеc in vladni uradnik, — basta! Najlepše pa je, kar piše „Sl. M.“ o privilegijih. To je naravnost in brez okolišev povedano — laž! „Sl. M.“ piše: Zahtevali so (liberalci) mogočno, da se odpravijo privilegiji veleposestva. A ti junaki, ki so prej nastopili tako bobneče za pravice mest, prosijo (??!) sedaj prav ponižno S. L. S., naj se vendar uda za tako volilno reformo, da ne bo še enkrat volitev v mestih. (Tega podčrtanega stavka sam vrug ne razume!) Pozabili so popolnoma na boj proti privilegijem veleposestva in so prav tako tudi zadovoljni, da ostane še nadalje tako krivično sestavljeni volilni okraj Ribnica-Kočevje.“ Tu je cel kup laži ali pa je vse skupaj dokaz popolne nevednosti. Narodnonapredna stranka je slejkotprej za popolno in pošteno izvedbo splošne in enake volilne reforme tudi za deželni zbor; torej je tudi za popolno odpravo vseh zastarelih privilegijev. Napredni slovenski veleposestniki, ki so pripravljani izjaviti, da sploh več ne reflektirajo na posebno veleposestniško kurijo. Za tako izjavo pa ni pridobiti nemških in klerikalnih veleposestnikov in veleposestnic. Ako se torej res ohrani veleposestniška starokopitna in skrajnje krivična kurija, se to zgodi proti volji narodnonapredne stranke in edino le na zahtevo nemškokerikalne večine. Prav tako je narodnonapredna stranka za pametno, logično in pravično razdelitev volilnih okrajev. Ako ostane tudi v tem oziru pri krivični razdelitvi, bo tega zopet kriva le nemškokerikalna večina.

Klerikalnonemška zveza se je pokazala te dni zopet brez vsakega stida ob volitvi deželnega odbora v razne korporacije in komisije. V prav vse so bili izvoljeni le Nemci in klerikalni poslanci; nikamor niso volili zastopnika slovenske napredne manjšine. Tako so združeni zavezniki zdaj čisto med sabo. Klerikalnonemške zveze zdaj ni možno več utajiti

in prikrivati, ker se je pokazala v vsej svoji intimnosti.

„Naša zveza“ in slovensko uradništvo. „Naša zveza“ je imela občni zbor, ki je volil tudi nov odbor. „Slovenec“ je objavil imena teh uradnikov ter je opozoril poslance S. L. S., naj si ta imena zapomnijo, češ, da so liberalni hujškači in liberalni agitatorji. Če to ni terorizem v najodurnejši obliki, potem ne vemo, kaj se pravi terorizirati svobodnega državljana. Uradniki, člani „Naše zveze“ so Slovenci naprednjaki, davkoplačevalci; zatorej imajo vse tiste pravice, ki jih ima vsak državljan. Varujoči svoje stanovske interese, se smejo in morajo brigati tudi za domačo politiko. To je njih privatna zadeva, v katero se ne sme nihče vtikati. Tem manje, ker se prav fanatično brigajo za politiko tudi klerikalni slovenski uradniki. Za vse enaka pravica. Glavar Šuklje je izrečno naglašal, da imajo deželni uradniki v političnem mišljenju in glede volitev popolno svobodo. Naj torej „Slovenec“ ne blamira glavarja Šukljeja, ki je danes prva oseba S. L. S., nego naj opusti vsa teroriziranja naprednega uradništva. Kdor seje veter, žanje vihar! Ta pa ne bo na korist S. L. S. Torej svobodo in politično enakopravnost uradnikom brez razložka!

Jubilejni izprevod na Dunaju. Pišejo nam: „Slovenec“ imenuje v značilni malobesednosti vse liste, ki so se izrekli proti udeležbi Slovencev pri poklonstvenem izprevodu na Dunaju „liberalne zabavljache“. Dokazov nima, protiargumentov ne more navesti, zapri so mu sapo. Zdaj le še jeclja, da se k temu izprevodu nihče ne sili, ter izkuša zvabiti Slovence s tem, da jim obljublja prosto vožnjo in prosto prenočišče na Dunaju. Seveda se morajo poprej maskirati ter prevzeti uloge za ta jubilejni teater. Repertoir obsega tudi predstavljanje slovenskega romana. To bo klasično! Slovenci in Slovenke na „lojternicah“, vsi s cekarji, punklji in veliki rdečimi in polimanimi marelami, moški z bisagami, polnimi hlebeev, ženske s svetinjcami na modrih trakovih, z molki v rokah in z vrvicami na golih životih. Zbor pa prepeva mimo cesarja unisono: „... k tebi uboge reeve mi zapuščeni vpijemo, objokani otroci Eve v dolini solz zdihujemo“... Celo nemški in laški deželni odbori so se izrekli proti udeležbi pri tem izprevodu; kranjski deželni odbor pa vztraja pri tej vsiljivi paradi na tistem Dunaju, kjer je izrazil dr. Luegerjev intus Biehlawek spoštovanje dunajskih kulturonošev do slovske kulture s krilatimi besedami: „Tolstoj je star tepec!“ Slovenci bodo glumili tistim Dunajčanom, ki so vrgli vsa slovska gledališča čez prag in kjer nimajo Slovani niti najmanjše pravice. Ti Slovenci bodo predstavljali le kmetiško slovensko ljudsko stranko, ne pa slovske inteligence in ne slovskih mest in trgov.

Občni zbor Dramatičnega društva v Ljubljani se je v ponedeljek ponovil ter si je izvolil nov odbor. Izmed dosedanjih odbornikov so ostali predsednik g. dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, kontrolor g. Fr. Rozman, koncipist g. Fr. Jančigaj ter urednik g. E. Kristan. Ostala petorica je nova; to so gg. Fr. Govekar, Fr. Kobal, dr. Kuhelj, Karel Meglič in podpolkovnik v p. Milavec. Ljubljanski župan je naglašal, da se mora vpeljati v vodstvu stalnost, zato se ustanovi mesto gledališkega ravnatelja, ki bo znal vzdrževati disciplino, ohranjal stalnost med objemom in ki bo znal pametno gospodariti s subvencijami. Predsednik Dramat. društva, dr. Karol Bleiweis-Trsteniški je naznanil, da bo vršil odbor poslej le nadzorovalno in posvetovalno nalogo; ravnatelj pa bo imel svobodne roke glede uprave in umetniškega poslovanja. Tako je končno naše gledališče po dolgih letih vendarle v upravljanju dospelo do tja, kjer so že davno vsa deželna gledališča. Naše gledališče pa je — česar ni nikoli pozabiti! — deželno; zato se mora vodstvo ozirati na želje in potrebe vseh sloven. deželanov ter mora upoštevati trezne in pametne nasvete vseh glasil. Naše deželno gledališče mora biti narodno in ljudsko ter mora vršiti svojo kulturno nalogo brez pristranosti.

Odbor Dramatičnega društva je sklenil, gojiti v prihodnji gledališki sezoni zopet veliko dramo, veliko opero in opereto. V to svrhu se dramsko oboje primerno pomnoži, operetno oboje se deloma preosnuje z novimi člani, operno oboje pa se angažuje povsem novo. Delovanje ljubljanskega slovenskega deželnega gledališča se raztegne tudi na deželo ter na sosednje slovske kraje. V ta namen se izvestno število členov angažuje za vse leto. Odbor bo izkušal pridobiti čim največ možno slovskih členov ter je takoj začel z angažmani.

Občinske volitve v Ribnici. Pišejo nam: Občinske volitve, katere so se vršile v poslednjih dneh v Ribnici, so bile zelo zanimive. Izvoljeni so samo naprednjaki in neodvisni kmetski kandidati. G. kaplan O r e h e k se je trudil več mesecev v potu obraza, da bi spravil v odbor sebe in svoje somišljenike, a zastonj so bile razne pritožbe, silne agitacije in napor. Klerikalci niso mogli niti enega svojih mož spraviti v obč. zastop. Sijajno so bili poraženi na celi črti. Volilci so z ogromno večino obsodili hujškanje ter izvolili može, od katerih je opravičeno pričakovati, da bodo mirno in složno delali na korist občine. Da bi tudi drugod posnemali ribniške volilce ter se izpulili iz jarma, v katerem so vklenjeni! Trg in okolica sta volila v lepi slogi, uspeh je bil plačilo.

„Nova Doba“ in „Mestna hranilnica.“ „Nova Doba“ se neprestano zadira v „Mestno hranilnico“ ter v njeno začasno ravnateljstvo. Kdor je imel ušesa, je slišal na zadnjem volilnem shodu, kaj sta povedala glede ravnateljstva župan Hribar in dr. Triller. „Nova Doba“ vedoma le ponavlja njune besede, a se pri tem dela, kakor da je to zraslo na njeni izvorni njivi. Župan Hribar je jasno in razločno povedal, da imamo zdaj le provizorij v ravnateljstvu „M. h.“; kadar se ta provizorij izpremeni v definitivum, se nastavi strokovnjak, ki bo finančnik in jurist. Istotako se je že pred več meseci naročila za vidnejšo markacijo glavnega hranilničnega vhoda jako okusna markiza, ki se izdeluje pri umetniško delujočem kleparju; poleg tega se preskrbi za vsako stran vrat na zidu primeren napis v lepih ploščah. Tudi v tem oziru je torej „Nova Doba“ prišla s svojim izvornim predlogom mnogo prekasno.

Dramatični odsek v Trnovem na No-tranjskem je nedavno sklenil, da pojde, ako bi kje želeli, takoj gostovat brezplačno, samo če imajo dotična društva prostor za uprizoritev gledaliških predstav na razpolago. To je gotovo lepa ideja, ki naj bi se izvrševala tudi po drugih krajih slovske domovine. Bili so časi, ko se je na Slovenskem mnogo pridneje igralo kot sedaj. V Celju in Mariboru so prirejali včasih diletanti naravnost krasne predstave; takisto v Kranju in Novem mestu. Prav lepo in koristno bi bilo, ko bi se osnovali po vseh slovskih mestih in trgih gledališki odseki, ki bi uprizarjali primerne igre doma in v obližju. Tako bi se povsod zbudilo zanimanje in veselje do gledališke umetnosti; s tem pa bi se tudi utrdila narodna zavednost in bi vzknila povsod večja ljubezen do slovskega jezika. Ako bi gledališka društva tekmovala med seboj, bi vzcvetelo navdušenje na vseh straneh in bi se dali doseči na dramatičnem polju prav lepi uspehi. Zato slava vrlim Trnovčanom in naj bi našli prav mnogo posnemovalcev!

„Zveza slovskih zadrug v Ljubljani“ ima I. občni zbor v četrtek, dne 7. maja 1908 ob 3. popoldne v dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Poročilo prvega načelstva. 2. Poslovno poročilo. 3. Volitev odbora. 4. Volitev nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Proračun upravnih stroškov. 7. Slučajnosti. — Za vdeležence, ki pridejo že predpoldne v Ljubljano, vrše se v prostorih „Zveze slovskih zadrug“ v Ljubljani, dne 7. maja 1908 od 9.—12. ure predpoldne zadružni razgovori. — Posebno se bodo dajala vsakojaka pojasnila in navodila.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je priredila minoli teden 7 dni trajajoče poučno potovanje na Dunaj in Semering. Potovanja se je vdeležilo pod vodstvom

predsednika zveze, g. Ubald pl. Trnkoczega in podpredsednika, g. dr. Val. Krisperja 22 kranjskih slovenskih hotelirjev in gostilničarjev. Udeleženci so bili pri svojih tovariših na Dunaju sijajno in z izredno ljubeznivostjo sprejeti, kavalirsko pogoščeni ter vsestransko informirani. Potovanje se je obneslo nepričakovano izborna. Naši rojaki so videli mnoge hotelske uprave, razne trgovske priredbe, vzorne kuhinje, umetne gostilniške šole i. dr. v toliki meri, da so bili vsi navdušeni. Nadejati se je, da bodo poslej marsikaj tudi praktično uporabljali, kar so videli, slišali in preizkusili; potem se naše gostilničarstvo modernizira in dvigne. To pa bode največjega pomena za povzdigo tujskega prometa. V krajih, kjer potnik ne najde dobre, spretne in ljubeznive postrežbe, kjer ni inteligentnih gostilničarjev in poštenih hotelirjev z dobrim in poštenim osebjem, v takih krajih se promet tujcev ne more razviti. Največjo zaslugo za ta poučni izlet na Dunaj imata g. Ubald pl. Trnkoczy in g. dr. Val. Krisper. Bila sta jim prijazna vodnika in učitelja. Udeleženci so bili večinoma z Gorenjske in pa iz Ljubljane. Z Notranjske (Postojna!) in z Dolenjske (Toplice!) ni bilo nikogar. A niti iz Kamnika ne. Udeležence je pozdravil tudi minister Gessmann, ki je obljubil državno podporo v pospeševanje kranj. tujskega prometa. Dunajski gostilničarji pa so obljubili, da bodo tujce opozarjali na našo deželo ter da prirede sami skupen izlet na Kranjsko.

Reformiranje „Društvene godbe.“ Piše se nam: Ljubljanska Društvena godba se torej reformira. Pomnoži se na 28, v potrebi tudi na 32 godev. Godei, ki niso rabni ali zanesljivi in taki člani, ki ne vstrezajo muzikalni izobrazbi, se odpuste in nadomeste z boljšimi. Ako se vse to res zgodi, potem bomo imeli v Ljubljani vendar enkrat dobro civilno godbo, kar bi slovenska metropola pač zaslužila. Vendar pa je treba prav hitro in resnično poskrbeti, da bo ta godba v resnici ustrezala vsem umetniškim zahtevam. Dvigniti mora svoj umetniški nivo in zasigurati svoj obstoj še pred koncertno in gledališko sezono, da ne bodo morda prireditelji koncertov in gledališče obsedeli — med dvema stoloma.

Slovensko planinsko društvo je imelo svoj 16. občni zbor ter je s tem praznovalo svojo petnajstletnico. Konec leta 1907 je imelo društvo 2662 članov ter 17 podružnic. Društvo izdaja svoj izborni, vedno zanimivi „Planinski Vestnik“ ter je vzdrževalo več planinskih koč in potov. Več se jih še sezida ozir. napravi. Poskrbelo se je ogromno število napisov, tabel in markacij potov ter je storilo

za promet tujcev-turistov v slovenskih deželah že doslej ogromno. Društvo je v narodnem oziru torej velezaslužno in zasluhuje največje pohvale in podpore. Predsednikom je bil izvoljen odvetnik dr. Fran Tomišek, ker je dosedanji predsednik, g. prof. Fr. Orožen odstopil. Društvo ga je imenovalo svojim častnim članom.

Posnemajmo Čebe! Družbi sv. Cirila in Metoda nesó nabiralniki jako lepe doneske, kar nam dokazujejo mesečni izkazi. Vsled tega je sklenil odbor, da se jih naroči 500 novih; upa namreč, da ne bo nobene gostilne, nobene kavarne, trgovine, čitalnice, trafike i. t. d., kjer bi ne bilo družbinega nabiralnika, kjer bi se ne stekali darovi za obrambo naših mej. Posnemajmo v narodnem delu brate Čebe; pa tudi naše narodne nasprotnike! Nabira se sicer počasi, a nabira se vedno in na več krajih, tako da bo družba smela na nabiralnike računati kot na svoj najboljši vir. Zneski naj se pošiljajo naravnost na „Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Narodni dom“, ne pa na časopise, dostavi naj se tudi vedno, da iz nabiralnika in iz katekete. Posebno se prosi tiste gospode, ki imajo stare nabiralnike, da pošljejo v kratkem iz njih doneske, a zraven naj dostavijo, kje je nabiralnik in kdo ga ima v oskrbi. Ker pa dobi nove nabiralnike odbor kmalu, prosimo dotične gospode, ki so voljni prevzeti jih v oskrb, da blagovolijo društvu v Ljubljano (Narodni dom) naznaniti svoje naslove, da se jim nabiralniki takoj dopošljejo.

Zabavnopoučen list za odraslo mladino začne z mesecem julijem t. l. izhajati v Ljubljani po inicijativi delavnega nadučitelja Peska, pisatelja in pesnika.

Zavedno slovensko ljudstvo Domžal in okolice! Prodiranje nemštva v Domžalah nas mora napolniti s strahom. Od dne do dne prehaja slovenska posest vedno v večji meri v grabežljive nemške roke. Obširnih in lepih slovenskih posestev in kmetij je danes v Domžalah že zelo malo. Tam, kjer so pred leti orali naši očetje in predniki svojo rodovitno zemljo, se dvigajo danes velike nemške stavbe. Tam, kjer se je širila nekdanja naša slovenska govorica, katere so nas učile naše matere, oblastno gospodari sedaj tujec in nam zapoveduje v tujem neznanem jeziku. Njegov namen je, iztrgati nam iz rok še to posest, ki jo danes imamo. Slovenci in Slovenke, ne bodimo dremotni, še so slovenske Domžale! Zadnji čas pa je, da rešimo ta svoj lep kraj pred nemškim navalom. Za enkrat sicer še ne moremo nasproti tujcu postaviti kake gospodarske organizacije, veliko pa storimo, če bomo vzgajili svoje

otroke v strogo narodnem duhu, ki jih bo prešinjalo z zavestjo, da so in morajo ostati Slovenci na svoji podedovani zemlji, svoji gospodarji. Čuvajmo svojo mladino, noben otrok slovenskih staršev ne sme obiskovati nemške šole! Naša dolžnost je, da v ta namen ustanovimo Ciril-Methodovo podružnico, ki naj združuje med seboj razcepljene in do sedaj nesložne Slovence Domžal in okolice. Vsakdo naj torej postane član nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

Vrtnice

prav močno vrašene v kronah, vsakovrstne barve; dobe se tudi prav močne korenine. **Nageljni**, dvojnati, vsakovrstne barve. Dalje se dobe **vrtni sadiki**, več vrst **salata**, **kolera**, **rdeča pesa** namizna in za živino, **ohrov**, vsakovrstno zelje, zgodnje in pozno, najboljše vrste. Vse le iz domačega semena vzgojeno.

Naročila naj se pošiljajo na **Fr. Slatnar v Ljubljani**, Erjavčeva cesta št. 1.

Steckenpferd- lilijino mlečno milo

Za kožo najmilejše milo.

Edino pravi je samo Thierry-jev balzam

z zeleno **nuno** kot varstveno znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali 1 patentovana družinska steklenica za potovanje K 5.—. Zavojnina prosta.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

Najmanj se pošlje 2 puščici za K 3.60. — Zavojnina prosta.

Vseposod priznani kot najboljši domači sredstvi zoper želodčne težave, zgago, krče, kašelj, zasliženje, vnetje, poškodbe, rané itd. — Naročila ali denarne pošiljatve je nasloviti na:

A. Thierry, lekarna pri angelju varuhu v Pregradi pri Rogatcu
Zaloge v več lekarnah.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** raznovrstno skriviljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na **Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje**

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Tiskarna knjig in umetnin A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila, izvršitev lična, Cene zmerne.

MAKSIM
GASPARI

V popolnjenje svoje zbirke **starine**

▲ ▲ ▲ kupujem raznovrstne sosebno iz naše domovine, kakor: izkoptine vseh dob, orožje, knjige, slike, rezbarije, veznine, porcelan,

J. N. Sadnikar razno hišno orodje, novce, dragulje itd.

▲ ▲ v Kamniku Starine sprejemam tudi na ogled; kar mi ne ugoja, vrnem frank o.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice

izdeluje ter razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice

J. Stjepušin, Sisek (Hrvatsko)

Odlikovana na Pariški izložbi leta 1900, ter na Milenjski izložbi leta 1896.

Razn. tamburice in skladb za tamburice imam razna glasbila kakor:

gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine itd.

za katere se pošlje poseben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik vsakemu zastoj in franko.

V isti tvornici izhaja strokovni tamburaški list „TAMBURICA“ mesečno jedenkrat in stane z glasbeno prilogo 8 kron na leto.

Čudež industrije!

New-Jork in London nista prizanašala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne **gl. 6-90** in sicer:

- 6 kom. najfin. nam. nožev s pristno angl. klinjo
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega kosa;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfinejša sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo **gl. 6-90**.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gl. 6-90**. Američansko pat. srebro je znano, skozi in skozi je bela kovina, ki obdrži bojo srebra **25 let**, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inserat ne temelji na **nikakršni slepariji**, zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

ženitovanijsko in priložnostno darilo kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se **A. Hirschberg-a** eksportni hiši amer. edino le v pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandstr. 19 L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo **10 kr.**

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljativo krasne garniture jako zadovoljen. Otan Carlusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku v Ljubljani.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomež Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu. Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

S poslanim namiznim orodjem sem zelo zadovoljen. Sarajevo, 22. oktobra 1904.

Mihael Kovačević, ravnatelj pomožn. uradov dež. pri vladi v Sarajevu.

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9'60, boljše vrste K 12'—, belo puhasto naskubljeno K 18'— K 24'—, snežnobelo puhasto naskubljeno K 30'—, K 36'—. Razpošilja se franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pizen, Češko.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

Denarni promet v letu 1907:

kron 5.500.000

po **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Podružnica v Spiljetu

Delniška glavnica:
2.000.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po **4 1/2 %**

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:
200.000 K

Rentni davek plačuje banka sama.

Prva češka splošna delniška družba na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
b) Za slučaj smrti in doživenja.
c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
f) Najrazličnejše kombinacije zagotavljenj pokojnine.

Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu, ulica Torre bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovec z zlatino in srebrnino. Eksport.

Ceniki zastoj in poštine prosti.

Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-

čistilno sred-

stvo!

SEYDLIN

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobit se povsod

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

„Velika egiptovska sanjska knjiga“

ki obsega 320 strani; razlaganje sanj, navodilo za srečkanje, srečni in nesrečni dnevi in kažipot človeškega življenja, kakor tudi različnem pomenu sanj po posameznih nebeških znamenj.

Cena 60 vinarjev po pošti 10 vinarjev več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Slovenci spominjajte se podpornega društva za alovenske visokošolce v Pragi.

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3. Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega mostu s poprej skoz 24 let na Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo bališče, omare, postelje, mize, stole ter tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa, kakor tudi modroce, zimnate in na peresih. Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnoram zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otročjih čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene. Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: droge, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštaih znakah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po združnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.